

Datum
2022-11-08
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
FSN-2022-3639

Yttrande

Till
Stadsrevisionen Malmö

Granskning av effekter av avtalet om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården i Malmö stad SR-2022-81

Funktionsstödsnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Funktionsstödsnämnden har ombetts yttra sig utifrån revisionsrapport om uppföljningen av avtalet om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården i Malmö stad. Funktionsstödsnämnden yttrar sig avseende de punkter där revisionen har bedömt att ändamålsenligheten tydligt kan förbättras.

Yttrande

Inledning

Funktionsstödsnämndens verksamheter har i samband med revisionens granskning under våren 2022 varit måna om att delge sina erfarenheter och bedömningar med stor transparens, och funktionsstödsnämnden tackar nu för möjligheten att resonera kring revisionens resultat.

Vid Malmö stads organisationsförändring till facknämnder 1 maj 2017 fick funktionsstödsnämnden ansvar för egen hälso- och sjukvårdsverksamhet med legitimerad personal. Nämndens verksamheter arbetar kontinuerligt med förbättring och utveckling och befinner sig på en resa mot en mer utvecklad patientsäkerhetskultur.

Nämndens verksamheter har under 2022 börjat testa SKR:s Analysverktyg för patientsäkerhet. Det är ett verktyg som används på övergripande förvaltningsnivå utifrån ett antal definierade fokusområden. Det genererar en nulägesanalys som sedan ligger till grund för prioriteringar och åtföljande förbättrande åtgärder för en ökad patientsäkerhet, vilka genomförs på olika nivåer i verksamheterna.

En ny organisering av kvalitetsenheten i funktionsstödsförvaltningen gäller sedan 1/9 och enheten har ett särskilt uppdrag att göra analyser och ge stöd i analys till verksamheter. Syftet är att möjliggöra mer kvalitativa analyser som leder till åtgärder som ger bättre effekt och större värde för nämndens målgrupper, och ett viktigt område är ökad patientsäkerhet.

En ny process för kvalitetsavvikelser ska implementeras i Malmö stads socialförvaltningar från 1 januari 2023, och under 2022 pågår arbetet med detta i funktionsstödsnämndens verksamheter. Syftet är att förbättra arbetssätten kring kvalitetsavvikelser, underlätta analys och därmed kunna ta fram mer verkningsfulla förbättringar på systemnivå. Funktionsstödsnämndens verksamheter är även representerade i ett gemensamt utvecklingsarbete med regionförträdare kring hantering och systemanalys avseende externa avvikelser Region Skåne – Malmö stad.

4.1.1. Läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård

Inte ändamålsenligt, bristerna beror på variationer mellan olika vårdcentraler och åtgärder måste vidtas, enligt rapporten.

Dessa åtaganden ligger främst hos regionen. Funktionsstödsnämnden anser att regionen kan behöva ökad kunskap om de patientgrupper som finns inom nämndens verksamheter. Nämndens verksamheter kan fortsätta samverka, informera och stödja genom att till exempel tillgodose att delaktig personal som känner patienterna väl medföljer vid läkarbesök.

Inom nämndens verksamheter pågår arbete med att utveckla samarbete med ett antal kontakt-vårdcentraler. I verksamheten Nobelgården är till exempel 23 av 24 de boende listade vid samma vårdcentral. Detta medför god personkännedom hos båda parter, vilket gynnar en personcentrerad, god och säker hälso- och sjukvård. Det leder även till att de båda vårdgivarna/verksamheterna lär känna varandra. Detta är ett bra exempel på pågående god samverkan mellan region och kommun.

Läkarmedverkan sker också genom Mobilt Vårdteam (MVT). Detta samarbete har utvecklats och fördjupats över tid.

4.1.3 Rehabilitering och habilitering

Enligt rapporten är efterlevnaden inte tillfredsställande avseende rehabiliteringsavtalet medan efterlevnaden av habiliteringsavtalet i huvudsak är ändamålsenlig.

Den rehabiliterande hälso- och sjukvårdsverksamheten inom funktionsstödsnämndens ansvar har sedan organisationsförändringen 2017 haft problem med att anpassa resurser till uppdraget. Bemanningen har sedan 2017 ökat med 40 procent. Verksamheten når dock inte helt upp till sina ambitioner på grund av ett ökande antal Malmöbor i behov av rehabilitering, och får inte resurserna att räcka till. Det har varit en övervikt av reaktivt arbete och mindre av proaktiva, hälsofrämjande insatser. Under våren 2022 har därför en systematisk genomlysning och uppföljning av den rehabiliterande verksamheten gjorts. Sektionschef har ansvarat och enhetschef varit delaktig. I genomlysningen beskrivs utvecklingen av patientunderlaget både avseende antal och hälsa. Genomlysningen har också problematiserat olika delar av utförandet, till exempel proaktiva kontra reaktiva insatser, kommunens respektive regionens övergripande ansvar, verksamhetens specifika ansvar i förhållande till regionens habilitering och kommunens habilitering. Utifrån denna genomlysning ska det rehabiliterande uppdrag tydliggöras, i vilket ingår att arbeta med effektivare arbetssätt och teamsamverkan internt. Syftet är bättre nytta för patienten, rätt insats på rätt sätt i rätt tid.

Effektivare arbetsätt, att göra rätt saker och veta vem som har vilket ansvar, gynnar kontinuitet, personcentrering och patientsäkerhet. Den interna teamsamverkan följs upp löpande av chef och medarbetare i det dagliga arbetet, inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Även sjuksköterskor ska ha ett rehabiliterande arbetsätt. Teamsamverkan mellan professioner gynnar både personcentrering och effektiva arbetsätt. Sedan organisationsförändringen 2017 har funktionsstödsnämndens hälso- och sjukvårdsverksamhet haft kompetensförsörjningsproblem, det har varit svårt att rekrytera sjuksköterskor och en stor andel externa bemanningssjuksköterskor har behövt användas, vilket påverkat såväl kontinuitet, personcentrering som effektivitet negativt. Sedan 2019 har emellertid verksamheten successivt kunnat minska andelen externa bemanningssjuksköterskor från 47 procent (2019) och 40 procent (2020) till 15 procent (2022). Detta innebär att möjligheterna till kontinuitet, personcentrering och välfungerande team har ökat betydligt.

Det finns ett lokalt samverkansforum för rehabilitering och det Skåne-övergripande samverkansforumet för habilitering. En inledande dialog om former för samverkan inom detta område har startat på chefsnivå, mellan verksamhetschef för Region Skånes habilitering och avdelningschef i funktionsstödsförvaltningen.

4.1.4. Åtagande kring personer med psykisk funktionsnedsättning

Inte tillfredsställande efterlevnad och åtgärder behöver vidtas, enligt rapporten.

Psykiatrisamverkan fungerar enligt revisionen sämst för de personer som har insatser enligt socialtjänstlagen (verksamhet socialpsykiatri). Dock finns det goda exempel, såsom Nobelgården och samverkan med öppenvårdspsykiatri där läkarkontinuiteten är god (se även 4.1.1.ovan).

Funktionsstödsnämndens verksamheter har under hösten 2022 intensifierat arbetet med att etablera och fördjupa samverkan med fler verksamheter inom regionen samt att sprida de goda exempel som finns, lärandeexempel, till fler verksamheter. Psykiatrin har tillgång till men använder sig ännu inte av Mina planer SVU/SIP, och detta är ett utvecklingsområde.

4.1.5 Egenvård

Inte tillfredsställande och kunskapen behöver förbättras inom främst regionen, enligt rapporten.

Nämndens verksamheter kan samverka, informera, efterfråga korrekta egenvårdsbedömningar och stödja genom att till exempel sprida goda exempel.

4.3 Bidrar Region Skåne och Malmö stad till en ändamålsenlig samverkan?

I rapporten konstateras att kommunen bedömer att samverkan med regionen i mycket stor utsträckning bedöms vara tillfredsställande. Enligt rapporten behöver större brister i avtalsefterlevnaden åtgärdas.

Som rapporten säger konstaterar funktionsstödsnämnden att nämndens verksamheter inte i tillräcklig hög grad följer upp efterlevnaden av de samarbetsavtal/lokala överenskommelser som finns med regionen. Det är extra viktigt att följa upp i de fall det brister. Många av åtagandena ligger enligt rapporten främst hos regionen. Kommunens verksamheter kan bjuda in och initiera förbättringar i samverkan. Dialog bör initieras med de företrädare i regionen som nämndens verksamheter har överenskommelser med. Överenskommelser och avtal behöver ha en större plats i de gemensamma dialogerna.

Det pågår en diskussion kring en eventuell översyn av strukturen för befintliga samverkansforum mellan Malmö stad och Region Skåne. En översyn kan leda till gemensamma förbättringar.

4.5. Är effekterna som kan påvisas för brukarna och för verksamheten ändamålsenliga

Enligt rapporten är effekterna för brukare inte helt ändamålsenliga och individanpassning och personcentrerat arbetssätt behöver utvecklas i både kommunen och regionen.

Ett personcentrerat arbetssätt ökar förutsättningarna för en god och säker vård. Individanpassning och personcentrering ska därför vara en självklar del av det systematiska kvalitetsarbetet och patientsäkerhetsarbetet i funktionsstödsnämndens verksamheter.

För att bättre identifiera och bedöma effekter för brukare, patienter och verksamhet behöver verksamheterna samla in relevanta kvalitetsdata och göra analys och uppföljningar på systemnivå. Den nya organisering av funktionsstödsförvaltningens kvalitetsenhet med särskilt uppdrag kring analys syftar till bättre analyser och åtgärder som ger större effekt och större värde för nämndens målgrupper.

Ett program för vård och omsorg vid kognitiv sjukdom för 2023-2027 har under 2022 tagits fram i funktionsstödsförvaltningen. Syftet är tidigare och mer personcentrerade insatser, bättre stöd till anhöriga och förbättrad samverkan med andra aktörer, till exempel regionens vårdcentraler och minnesklinik.

Särskilda aktiviteter (actiongrupper) är från hösten 2022 ett nytt arbetssätt för att förstärka kvalitetsarbetet på alla nivåer i funktionsstödsnämndens verksamheter. Actiongrupp Jämlik hälsa och nära vård har fokus jämlik hälsa, nära vård och patientsäkerhet. Det finns även en actiongrupp för Kvalitetssäkring, som har uppdrag att förstärka kultur och arbetssätt kring kvalitetsavvikelser samt genomföra såväl proaktiva som reaktiva kvalitetsgranskningar.

Ordförande

Roko Kursar (L)

Ansvarig utredare

Moana Zillén

Carin Gustafsson (V) lämnar ett särskilt yttrande i ärendet (se Bilaga 4 till protokollet)